

D E C I Z I E

05 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Svetlana Filincova
Tatiana Vieru, Galina Stratulat,
Iurie Bejenaru, Svetlana Novac,

examinînd recursul declarat de către avocatul Nani Ana, reprezentantul
recurentului Vedeanu Tudor,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Voicu
Roman către Vedeanu Tudor privind încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2012 și
hotărîrii Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 15 iunie 2012,

c o n s t a t ă:

La 08.07.2011, Voicu Roman a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vedeanu Tudor privind încasarea datoriei.

În motivarea cererii reclamantul a invocat că, la 12.12.2005, a împrumutat lui
Vedeanu Tudor suma de 2620 euro pe un termen de pînă la 10.01.2006, ceea ce se
confirmă prin contractual de împrumut a banilor, autentificat notarial. Pîrîtul
Vedeanu Tudor nu a rambursat suma împrumutului în termenul stabilit de părți în
contractul de împrumut, iar încercările de a soluționa litigiu în procedură
extrajudiciară nu s-a soldat cu succes. La expirarea termenului împrumutului,
Vedeanu Tudor sub orice pretext tergiversa restituirea împrumutului, iar
reclamantul Voicu Roman din cauza necesităților financiare a fost nevoit pe
parcursul anilor 2007-2009 să plece peste hotarele RM la muncă, unde s-a aflat
illegal și nu a avut posibilitate să se adreseze în instant de judecată.

Solicită reclamantul repunerea în termenul de prescriptive a dreptului de a se
adresa în instanța de judecată cu acțiune și încasarea de la pîrît a sumei datorate în
mărime de 2620 euro.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 21.07.2011, acțiunea a
fost admisă. S-a încasat de la Vedeanu Tudor în beneficiul lui Voicu Roman
datoria în sumă de 2620 euro, convertiți în valută națională, și taxa de stat în

mărime de 150 lei. S-a încasat de la Vedeanu Tudor în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1146,90 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19.10.2011, a fost admis apelul declarat de Vedeanu Tudor. S-a casat integral hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 21.07.2011, cu remiterea cauzei la rejudecare în Judecătoria Botanica, mun.Chișinău.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 25.05.2012, a fost înlocuit Voicu Roman cu succesorul Purcel Igor, situație ce rezultă din contractual de cesiune a creanței din 24.05.2012.

La 07.06.2012, Purcel Igor a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitînd repunerea în termen a reclamantului la intentarea acțiunii în judecată, încasarea de la Vedeanu Tudor în beneficiul lui Purcel Igor suma împrumutului de 2620 euro și taxa de stat în mărime de 150 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 15.06.2012, a fost admisă acțiunea. S-a repus în termenul de prescripție extensivă dreptul lui Voicu Roman de a se adresa în instanța de judecată cu cerere împotriva lui Vedeanu Tudor cu privire la încasarea datoriei. S-a încasat de la Vedeanu Tudor în beneficiul lui Purcel Igor datoria în sumă de 2620 euro și taxa de stat în sumă de 150 lei. S-a încasat de la Vedeanu Tudor în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1147 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06.12.2012, a fost respinsă cererea de apel declarată de avocatul Nani Ana în interesele apelantului Vedeanu Tudor și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 15.06.2012.

Invocînd ilegalitatea acestei hotărîri, la 07.02.2013, avocatul Nani Ana, reprezentantul recurentului Vedeanu Tudor, a declarat recurs, în termen legal, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărîri de respingerea acțiunii, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție. Încasarea din contul intimatului a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 2400 lei și taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel și recurs.

În motivarea recursului a indicat că, au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material, nefiind luat în considerație de către instanțele de judecată că acțiunea a fost depusă cu omiterea termenului de prescriptive.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea hotărîrilor judecătorești contestate și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Din materialele dosarului s-a constatat, că Voicu Roman a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vedeanu Tudor privind încasarea datoriei.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii acțiunii, repunerea în termenul de prescripție extensivă dreptul lui Voicu Roman de a se adresa în instanța de judecată și încasarea sumei datorate în mărime de 2620 euro și taxa de stat.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța a reținut că, pîrîtul Vedeanu Tudor în vederea eschivării de la răspunderea civilă a acționat cu rea-credință în privința creditorului, oprindu-l pe reclamant de la întreprinderea unor acțiuni promte în vederea încasării forțate a datoriei, inclusiv prin valorificarea dreptului său de a acționa pîrîtul în instanța de judecată, acțiuni care în cumul cu situația în care s-a pomenit reclamantul, fiind nevoit să plece la muncă peste hotarele RM, au cauzat scurgerea termenului de prescripție extinctivă, care conform art.279 al.1 CC, instanța de judecată a calificat ca situație excepțională cu repunerea în termenul de prescripție extinctivă dreptul lui Voicu Roman de a se adresa în instanța de judecată. Probele anexate la materialul cauzei incontestabil dovedesc că împrumutul în sumă de 2620 euro alocat lui Vedeanu Tudor de către Voicu Roman nu a fost restituit în termenul stabilit în actul juridic încheiat de părți și nici ulterior.

Instanța de apel a respins apelul declarat de avocatul Nani Ana în interesele apelantului Vedeanu Tudor și s-a menținut hotărîrea primei instanțe.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a reținut temeiurile de repunere în termenul de prescripție care au fost suficiente și legale și a repus persoana vătămată într-un drept al său în termenul de adresare în judecată. La fel, a indicat că prima instanță a ajuns la o concluzie corectă privind încasarea în beneficiul lui Purcel Igor – succesorul lui Voicu Roman în baza contractului de cesiune, de la Vedeanu Tudor datoria în sumă de 2620 euro, precum și cheltuielile de judecată.

Verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrilor judecătorești contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate și eronate soluțiile instanțelor de judecată.

Din materialele cauzei se constată că reclamantul Voicu Roman, la data de 08.07.2011, a înaintat cerere de chemare în judecată către Vedeanu Tudor privind încasarea datoriei (f.d.3-4).

Conform contractului de împrumut din 12.12.2005, autentificat de notarul privat Vacari Ghenadie, Vedeanu Tudor a împrumutat de la Voicu Roman bani în sumă de 2620 euro. Conform pct.2 a contractului nominalizat, Vedeanu Tudor s-a obligat să restituie suma împrumutată în termen de pînă la 10.01.2006 (f.d.10).

La data de 22.06.2011, Voicu Roman a expediat în adresa lui Vedeanu Tudor o reclamație, solicitînd restituirea sumei de 2620 euro (f.d.11-12).

Conform art.267 alin.(1) CC, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Articolul 272 alin.(1) CC, prevede că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În raport cu dispozițiile art.267 alin.(1) și 272 alin.(1), acțiunea este formulată după împlinirea termenului general de prescripție, termen imperativ. Astfel, pentru reclamantul Voicu Roman de la 10.01.2006 a început să curgă termenul de prescripție de 3 ani.

Luând în considerație prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei date, instanța de recurs conchide că intimatul a omis termenul de prescripție extinctivă de 3 ani stabilit de către legislator în scopul apărării drepturilor și intereselor sale, prin depunerea unei acțiuni civile în instanța de judecată.

Astfel, conform prevederilor art.271 CC, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

Important este de menționat că legislatorul a stabilit prescripția extinctivă în scopul păstrării unei stabilități în raporturile juridice dintre persoanele fizice și juridice, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept diferite.

Apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acțiune reprezintă dreptul de a cere de la instanța de judecată emiterea hotărîrii, care ar admite acțiunea. Prescripția extinctivă este termenul la expirarea căruia în cazul în care acțiunea nu a fost înaintată se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil – dreptul la apărare pe calea acțiunii civile.

Examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal, constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și, respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

La depunerea acțiunii Voicu Roman a solicitat restabilirea termenului de adresare în instanță, menționînd că s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova la muncă în perioada 2007-2009 (f.d.3,9).

Conform prevederilor art.279 CC, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărut. (2) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decît dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Instanța de recurs remarcă că cauzele de omitere a termenului de prescripție pot fi recunoscute întemeiate dacă persoana interesată a luat măsuri de realizare a dreptului său la înaintarea acțiunii în termenul stabilit de lege.

Astfel, reclamantul Voicu Roman în acțiunea înaintată a menționat că s-a aflat peste hotarele RM în perioada 2007-2009, ceea ce se confirmă și prin ștampilele din pașaport (f.d.3,9). Tocmai la 22.06.2011, reclamantul Voicu Roman a înaintat pîrîtului Vedeanu Tudor reclamație, solicitînd achitarea datoriei, ceea ce se confirmă prin chitanța de la Poșta Moldovei (f.d.12).

Raportînd prevederile enunțate la caz, instanța de recurs reține drept greșită concluzia instanței de judecată cu privire la admiterea cererii de repunere în termen

de adresare în judecată a reclamantului, deoarece ultimul nu a făcut dovadă faptului că motivele pentru care a fost omis termenul de prescripție sunt întemeiate.

Este evident că afirmația reclamantului precum că termenul de adresare în judecată a fost omis pe motiv că s-a aflat peste hotarele RM la muncă, nu poate constitui drept argument temeinic și credibil pentru repunerea în termenul de adresare în judecată, deoarece datele din dosar dovedesc contrar și anume: în anul 2006-2007 reclamantul s-a aflat în țară, ulterior plecând la muncă peste hotarele RM și revenind în anul 2009, s-a adresat cu reclamația față de pîrît și cu acțiune în instanța de judecată în anul 2011.

În acest context, instanța de recurs conchide că instanța de judecată neîntemeiat și cu încălcarea prevederilor legale a admis cererea de repunerea în termen și a admis acțiunea, deoarece termenul a fost omis fără careva temei justificativ. În acest sens, este lovită de nulitate și decizia instanței de apel, care a menținut hotărîrea primei instanțe.

Avînd în vedere faptul că, hotărîrile instanțelor de judecată au fost emise în contradicție cu prevederile normelor de drept material, iar argumentele invocate de recurentă sînt întemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa hotărîrile judecătorești contestate și de a emite o nouă hotărîre, prin care acțiunea înaintată va fi respinsă, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Conform prevederilor art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată.

În conformitate cu art.96 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

În recursul declarat de către avocatul Nani Ana, reprezentantul recurentului Vedeanu Tudor, se solicită încasarea sumei de 2400 lei – cheltuielile suportate pentru asistență juridică pe marginea cazului dat, precum și taxele de stat achitate la depunerea cererii de apel și recurs.

Conform bonurilor de plată din 14.09.2011 și 16.01.2012, Vedeanu Tudor a achitat plata pentru serviciile juridice prestate de către avocatul nani Ana în mărime de 2400 lei (f.d.71,72).

Conform ordinelor de încasare a numerarului din 31.10.2012 și 31.01.2013, Vedeanu Tudor a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de apel și recurs în mărime de 910 lei și, respectiv, 628 lei (f.d.85,111).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că suma de 2400 lei cu titlu de cheltuieli pentru serviciile juridice este reală, necesară și rezonabilă, confirmată prin bonurile anexate, care urmează a fi încasată de la reclamant, precum și taxele de stat achitate pentru cererea de apel și recurs.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.b), 96 alin.(1) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Nani Ana, reprezentantul recurentului Vedeanu Tudor.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2012 și hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 15 iunie 2012, și se emite o nouă hotărîre prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată intentată de Voicu Roman către Vedeanu Tudor privind încasarea datoriei, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Se încasează de la Purcel Igor în beneficiul lui Vedeanu Tudor cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2400 lei și taxele de stat achitate pentru depunerea cererii de apel și recurs în mărime de 1538 lei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Tatiana Vieru

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Svetlana Novac